

Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto

Venla Roth / OM, KRO
p. 050 529 4774

VN/12056/2023
11.5.2023

Hallitusohjelmaneuvoittelut 2023

Valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen työn koordinaattorin vastaus selvityspyyntöön; 8. reformipöytä ja sen 8.1 jaosto (sisäinen turvallisuus)

Tiedoksi valtakunnalliselta ihmiskauppatutkintaryhmältä siitä, millainen merkitys Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmällä on ollut rikostutkintojen hoitamiseen ja rikosvastuun toteutumiseen käytännössä. Tässä joitakin näkökohtia, jotka määräajan päättymisestä huolimatta toivoisin saatettavan neuvottelijoiden tietoon:

- Poliisin näkökulmasta yhteistyötä tehdään nimenomaan **aktiivisten ihmiskaupparikostutkintojen** osalta uhrien asuttamiseen ja prosessin aikaiseen tukemiseen liittyen:
 - Poliisilla ei ole käytössä eikä osoittaa tiloja uhreille, ja hyvinvointialueiden sosiaaliviranomaisten kanssa asioiminen on erityisesti valtakunnallisesti toimittaessa haastavaa – rikosteot ovat usein useiden hyvinvointialueiden alueella.
 - Ulkomailta asuvien uhrien osalta majoitus ja paluujärjestelyt poliisin ulkopuolisen tahon toimesta auttavat rakentamaan luottamusta asianomistajien kuulumisiin.
 - Auttamisjärjestelmä on osallistunut toistuvasti ulkomailta saapuvien asianomistajien majoittamiseen ja paluun järjestämiseen esitutinnan aikana (esimerkiksi jo kotimaahan palanneen asianomistajan saapuminen kuulumisiin).
 - Erityisesti poliisin paljastaessa ja keskeyttäessä ihmiskaupparikoksen tapahtuminen uhri on erittäin irrallinen yhteiskunnasta ja vailla tukiverkosta. Tämän vuoksi perustarpeiden hoitaminen nopeasti ja ammattimaisesti on ensiarvoisen tärkeää esitutinnan tehokkaan toteuttamisen kannalta. Erityisen tärkeää tämä on silloin, kun poliisilla on useita kiinniotettuja ja mahdollisia tutkintavankeja, jolloin käytettävissä oleva aika muihin toimiin on rajallinen.
- Auttamisjärjestelmän kanssa tehtävä yhteistyö tuottaa poliisille myös tilannekuvaa ulkomailta tapahtuvasta ihmiskaupasta ja uhrien reiteistä Suomeen.